

Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tiel houdende regels omtrent de organisatie van de burgerlijke stand (Reglement burgerlijke stand Tiel 2020)

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tiel,

gelet op de artikelen 16, 16a en 16c, Boek I van het Burgerlijk Wetboek en de artikelen 1 tot en met 4 van het Besluit burgerlijke stand 1994;

besluit vast te stellen:

Reglement burgerlijke stand Tiel 2020

Artikel 1 Begripsbepalingen

Het reglement verstaat onder:

- a. De wet: Boek 1 Burgerlijk Wetboek;
- b. Het besluit: Besluit burgerlijke stand 1994, Staatsblad 1994, 160;
- c. Ambtenaar van de burgerlijke stand: de ambtenaar in dienst van de gemeente of van een andere gemeente, als zodanig aangewezen door het college van burgemeester en wethouders (artikel 16, lid 2, Boek I Burgerlijk Wetboek);
- d. Buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand: een ambtenaar in dienst van de gemeente Tiel of van een andere gemeente, of een persoon die geen ambtenaar in gemeentelijke dienst is, maar als zodanig is aangewezen door het college van burgemeester en wethouders (artikel 16, lid 3, Boek I Burgerlijk Wetboek);
- e. Rechtsfeit: onder het begrip rechtsfeit wordt in dit reglement verstaan: een huwelijk, een geregistreerd partnerschap of een omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk;
- f. Pand: alle gebouwen en de daaraan verbonden omsloten (buiten)ruimten op vaste grond dat kadastraal bekend is, dan wel de daarvoor in aanmerking komende vaartuigen die een ligplaats hebben aan de wal, die is aangeduid met een adres en kadastraal bekend is.

Artikel 2 Aanwijzing van de ambtenaar van de burgerlijke stand en buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand

1. De ambtenaar van de burgerlijke stand wordt voor een bij het aanwijzingsbesluit te bepalen periode aangewezen. Deze periode betreft maximaal het tijdvak waarin de ambtenaar werkzaam is in gemeentedienst, bij het team Publiekszaken.
2. De buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand wordt voor een in het aanwijzingsbesluit te bepalen periode aangewezen.
3. Raadsleden kunnen maximaal voor de periode dat zij raadslid zijn van de gemeente Tiel tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand worden aangewezen.
4. Burgemeester en wethouders kunnen maximaal voor de periode dat zij hun functie als burgemeester of wethouder van de gemeente Tiel vervullen, tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand worden aangewezen.
5. Tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand kunnen voor de totstandkoming van één enkel rechtsfeit in de gemeente Tiel worden aangewezen: (buitengewoon) ambtenaren van de burgerlijke stand die reeds in een andere gemeente zijn aangewezen, waarvan de aanwijzing en beëdiging nog niet is verlopen en die niet onder curatele staan, mits het niet een kosteloos rechtsfeit betreft.
6. Tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor de voltrekking van slechts één enkel rechtsfeit in de gemeente Tiel, kunnen ook meerderjarige derden worden aangewezen die niet onder curatele staan, mits het niet een spoed of kosteloos rechtsfeit betreft. Een voor deze functie afgegeven verklaring omtrent het gedrag is een vereiste. Voor de bepaling van de geschiktheid van de aan te wijzen persoon vindt eerst een persoonlijk gesprek met hem/haar plaats.
7. De aanwijzing van een buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand in de zin van lid 5 van dit artikel geschiedt pas nadat het bruidspaar of de partners hebben aangegeven betrokken persoon als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand te wensen. Het schriftelijk verzoek hiertoe geschiedt onder vermelding van de namen en het adres van het bruidspaar of de partners, de dag, het tijdstip en het adres van de trouwlocatie, minimaal drie maanden vóór de totstandkoming van het rechtsfeit aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente Tiel. Bij de aanvraag dienen afschriften van de aanwijzing en beëdiging te worden overgelegd. Ook moet een door de

- gemeente afgegeven recente verklaring ingeleverd worden, waaruit blijkt dat de aanwijzing en beëdiging nog actueel zijn.
8. De aanwijzing van een buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand in de zin van lid 6 van dit artikel geschiedt pas nadat het bruidspaar of de partners hebben aangegeven betrokken persoon als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand te wensen. Het schriftelijk verzoek hiertoe geschiedt onder vermelding van de namen en het adres van het bruidspaar of de partners, de dag, het tijdstip en het adres van de trouwlocatie, minimaal drie maanden vóór de totstandkoming van het rechtsfeit aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente Tiel. Bij dit verzoek wordt een verklaring omtrent het gedrag van de te benoemen persoon ingeleverd.
 9. Wanneer men aangewezen is ingevolge lid 1, 2, 3, 4 of 6 van dit artikel, dient beëdiging bij de rechtbank plaats te vinden alvorens een rechtsfeit kan worden voltrokken.
 10. Benoemingen die hebben plaatsgevonden vóór de inwerkingtreding van dit reglement behouden hun rechtskracht. Ambtenaren die zijn benoemd, maar nog niet zijn geschorst of ontslagen, worden na 1 januari 2020 als aangewezen aangemerkt.

Artikel 3 Het gemeentehuis

1. Onverminderd wat daarover bij of krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek is bepaald, verichten de ambtenaren en buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand hun werkzaamheden in het gemeentehuis.
2. Voor de toepassing van dit reglement worden als gemeentehuis aangemerkt alle panden, als bedoeld in het derde lid van dit artikel.
3. Als gemeentehuis waar rechtsfeiten kunnen worden voltrokken geldt elk pand binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Tiel, mits het pand voldoet aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 4.

Artikel 4 Voorwaarden

1. Het pand voldoet, voor zolang het daadwerkelijke rechtsfeit aldaar plaatsvindt, aan de volgende voorwaarden:
 - a. het pand doorstaat de toets van openbare orde, veiligheid en goede zeden;
 - b. het pand bevindt zich op een locatie met een bestaand BAG-adres;
 - c. de eigenaar of beheerder van het pand heeft schriftelijk toestemming verleend voor het voltrekken van het rechtsfeit;
 - d. de veiligheid van de (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand en de overige aanwezigen is gewaarborgd;
 - e. het rechtsfeit kan ongehinderd en ongestoord plaatsvinden;
 - f. de openbaarheid en toegankelijkheid zijn gewaarborgd;
 - g. er is een omgevingsvergunning voor brandveiligheidseisen, tenzij redelijkerwijs, gelet op de aard van de locatie en de omstandigheden waarbinnen het rechtsfeit plaatsvindt, dit niet kan worden verlangd. Bedoelde vergunning is in ieder geval niet van toepassing indien het rechtsfeit wordt gesloten in een particulier woonhuis;
 - h. de inrichting bestaat minimaal uit een tafel, twee stoelen en een kleedruimte voor de (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand.
2. Een aanvraag voor voltrekking van een rechtsfeit in een pand dat niet in het beheer is van de gemeente, dient uiterlijk drie maanden voor de datum van voltrekking schriftelijk te worden aangevraagd.

Artikel 5 Aansprakelijkheid

1. De gemeente is niet aansprakelijk voor schade of andere kosten die voortvloeien uit het sluiten van een rechtsfeit in een pand dat niet in het beheer is van de gemeente.
2. De gemeente is niet aansprakelijk voor schade of andere kosten, indien het pand dat niet in het beheer is van de gemeente niet, niet tijdig, dan wel niet volledig beschikbaar is voor het voltrekken van het rechtsfeit.

Artikel 6 Openstelling

1. Het bureau van de burgerlijke stand is geopend op maandag tot en met vrijdag tijdens de uren waarin de dienst voor het publiek is geopend. Dit geldt voor zover deze dagen geen algemeen erkende of daarmee gelijkgestelde feestdagen zijn in de zin van artikel 3, eerste lid van de Algemene termijnenwet of overige, door het college van burgemeester en wethouders aan te wijzen dagen en uren. In bijzondere gevallen kan het college van burgemeester en wethouders besluiten om van de openingstijden af te wijken.
2. Onverminderd de bepalingen van de wet, dit reglement en de geldende overeenkomsten, kan de totstandkoming van een rechtsfeit plaatsvinden op het stadhuiscomplex van maandag tot en met zaterdag van 08.30 tot 17.00 uur, tenzij die mogelijkheid reeds door andere belanghebbenden is vastgelegd of indien, naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders, andere belangen waaronder het belang van de gemeentelijke organisatie begrepen, voorrang genieten

en in elk ander gemeentehuis als bedoeld in artikel 3 van dit reglement op ieder tijdstip van de week, mits er op dat tijdstip een (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand beschikbaar is.

3. Kosteloze totstandkoming van een rechtsfeit vindt, ingevolge artikel 4 Wet rechten burgerlijke stand, uitsluitend tweemaal per week plaats op het stadhuiscomplex. Dag en tijdstippen worden bepaald door de ambtenaar van de burgerlijke stand.
4. Op tijdig verzoek van een belanghebbende, gedaan aan het college van burgemeester en wethouders, zal het bureau waar de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn werkzaamheden uitoefent, worden geopend op zaterdag, zondag of op andere dagen dat het bureau is gesloten, indien de belanghebbende genoegzaam aantoonde dat met de te verrichten werkzaamheden niet kan worden gewacht tot de eerstvolgende reguliere openstelling van het bureau.

Artikel 7 Kosteloze totstandkoming van een rechtsfeit

1. Kosteloze totstandkoming van een rechtsfeit vindt plaats in een spreekkamer, met maximaal vier gasten (inclusief getuigen), zonder bode, met uitsluitend uitvoering van de wettelijke formaliteiten.
2. Kosteloze totstandkoming van een rechtsfeit kan plaats vinden in de trouwzaal van het Ambtmanshuis, met maximaal 45 gasten, zonder bode, met uitsluitend uitvoering van de wettelijke formaliteiten, tegen betaling van de daarvoor verschuldigde leges voor het gebruik van de ruimte.
3. Kosteloze totstandkoming van een rechtsfeit, met een volledige ceremonie en maximaal 45 gasten, vindt plaats in de trouwzaal van het Ambtmanshuis, wanneer minvermogenden een recente beschikking van de Belasting Samenwerking Rivierenland kunnen tonen, waaruit blijkt dat kwijtschelding van belastingaanslagen is toegekend.

Artikel 8 Vergoeding buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand

1. De vergoeding aan buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand in de zin van artikel 2 lid 2 van dit reglement, vindt plaats op basis van de Regeling rechtspositie Buitengewoon ambtenaar Burgerlijke Stand van de gemeente Tiel 2016.
2. Buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand, in de zin van artikel 2 lid 3, 4, 5 en 6 van dit reglement hebben geen recht op bezoldiging van de gemeente Tiel.

Artikel 9 Slotbepalingen

1. Dit reglement kan worden aangehaald als Reglement burgerlijke stand Tiel 2020.
2. Bij dit reglement behoort de Toelichting op het Reglement burgerlijke stand Tiel 2020.
3. Dit reglement treedt in werking op de dag nadat het is bekendgemaakt.
4. Het Reglement Burgerlijke Stand Tiel 2018 vervalt met ingang van de dag van inwerkingtreding van dit reglement.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 28 april 2020.

*de secretaris,
drs. I. van der Valk*

*de burgemeester,
ir. J. Beenakker*

Toelichting op het Reglement burgerlijke stand Tiel 2020

Inleiding

Het reglement burgerlijke stand heeft betrekking op de openingstijden van het bureau van de burgerlijke stand en de momenten waarop een huwelijk kan worden gesloten, een partnerschap kan worden geregistreerd of een geregistreerd partnerschap kan worden omgezet in een huwelijk. Voorts heeft het reglement betrekking op het aanwijzen van alle panden als gemeentehuis als bedoeld in artikel 3 van dit reglement, speciaal voor het sluiten van huwelijken en het registreren van partnerschappen of het omzetten van een partnerschap in een huwelijk. Het aanwijzen is echter wél aan grenzen gebonden. In het reglement is als begrip voor de trits huwelijk, geregistreerd partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, gekozen voor het begrip 'rechtsfeit'. Daarmee wordt de veelvuldige herhaling in de uitgebreide tekst voorkomen.

Voorts stelt het reglement voorwaarden aan de aanwijzing en werkzaamheden van ambtenaren van de burgerlijke stand en buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand. Aanwijzing van ambtenaren van de burgerlijke stand is in handen gelegd van burgemeester en wethouders (Wet van 14 oktober 1993 (Stb. 1993, nr. 555). Tevens is het college van burgemeester en wethouders het aangewezen orgaan

dat regelend optreedt ten aanzien van het bureau en de ambtenaren van de burgerlijke stand. De ambtenaar van de burgerlijke stand en de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand blijven op grond van de wet echter zelfstandig verantwoordelijk voor de inhoud van hun werkzaamheden. De wet bepaalt voorts dat burgemeester en wethouders een reglement burgerlijke stand dienen vast te stellen.

Artikel 1. Begripsbepaling

Dit artikel beschrijft de basisbegrippen uit het reglement. Voornamelijk wordt het onderscheid tussen de ambtenaar van de burgerlijke stand en de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand expliciet gemaakt (artikel 16, Boek 1 Burgerlijke Wetboek). Tiel heeft in het verleden gekozen voor een liberaal aanwijzingsregime in verband met de wens van de burger om een locatie waar het rechtsfeit zal moeten plaatsvinden, naar eigen inzicht en buiten de permanent aangewezen locaties, te mogen kiezen.

Artikel 2. Aanwijzing van de ambtenaar van de burgerlijke stand en buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand

In dit artikel wordt aangegeven voor welke periode ambtenaren van de burgerlijke stand of buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand aangewezen kunnen worden. Ook wordt het mogelijk om een (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand die reeds in een andere gemeente is aangewezen en welke aanwijzing (en hun beëdiging) niet is verlopen, aan te wijzen voor het voltrekken van één enkel rechtsfeit.

Eveneens kunnen meerderjarige derden die niet zijn opgenomen in het curateleregister, op verzoek van het bruidspaar of de geregistreerde partners, voor de voltrekking van een enkel rechtsfeit tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand worden aangewezen. Voorwaarde hierbij is dat het rechtsfeit in Tiel voltrokken zal worden. Voorts worden aan de aan te wijzen buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand vooraf nadere eisen gesteld. De functie van buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand is een publieke functie. Gelet op de integriteit van de overheid, is een verklaring omtrent het gedrag een vereiste voor burgers die worden aangewezen als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand. Ter bepaling van de geschiktheid van de aan te wijzen persoon vindt een persoonlijk gesprek met hem/haar plaats. Tijdens dit gesprek wordt hij/zij beoordeeld op: een goede beheersing van de Nederlandse taal, een goede spreekvaardigheid, een representatief voorkomen en op goede contactuele vaardigheden. De buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand aangewezen voor de voltrekking van een enkel rechtsfeit in de zin van artikel 2 lid 5 en lid 6 van dit reglement, zal vervolgens worden gevraagd een overeenkomst te ondertekenen waarin afspraken zijn vastgelegd voor het invullen van de functie.

Artikel 3. Het gemeentehuis

Dit artikel geeft aan waar de ambtenaren van de burgerlijke stand en de buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand wettelijk hun taken dienen uit te oefenen.

Een gemeentehuis waarin de totstandkoming van een rechtsfeit plaats vindt, moet een bestendig karakter dragen en bestemd zijn voor permanent gebruik. Algemeen wordt aangenomen dat een schip dat verankert ligt aan een kade en voor het overige voldoet aan de eisen van de wet- en regelgeving (openbaar toegankelijk, veilig, het hebben van een formeel adres etc.) als gemeentehuis kan worden aangewezen. Ook het huwen in een ommuurde tuin van een (land)huis is algemeen toegestaan. Echter is het tot stand komen van een rechtsfeit op de openbare weg, in een bos, park of in het veld niet toegestaan. Het kan immers niet als een gemeentehuis worden aangewezen. Ook bestaat daarmee de mogelijkheid dat de bevoegdheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand niet is te bepalen (denk daarbij aan gemeentegrensgebieden waarbij de vraag zich zou kunnen voordoen welke ambtenaar van welke gemeente bevoegd zou zijn). In dat kader gaat het om het tot stand komen van het rechtsfeit en niet om de ceremonie die daarbij doorgaans plaatsvindt. Dat betekent bijvoorbeeld dat het formele gedeelte van het tot stand komen van een rechtsfeit in een "gemeentehuis" dient plaats te vinden en het verdere, ceremoniële gedeelte van de plechtigheid, op een andere locatie zoals een varende boot of in het bos kan plaatsvinden.

Artikel 4. Voorwaarden

Een rechtsfeit kan in principe slechts plaatsvinden in een gemeentehuis. Uitzonderingen daarop zijn wettelijk geregeld (bijvoorbeeld de dreiging dat één van de partners komt te overlijden, biedt de mogelijkheid om ook in een ziekenhuis het huwelijk te voltrekken of het partnerschap te registreren). De gemeente wijst een pand aan als gemeentehuis om daar een rechtsfeit tot stand te laten komen indien dat pand voldoet aan de eisen van veiligheid en openbaarheid. De locatiebeheerder/eigenaar is verantwoordelijk voor de veiligheid. Deze verantwoordelijkheid kan niet worden afgewenteld op de gemeente vanwege het enkele feit dat de gemeente het pand tot gemeentehuis heeft aangewezen. Bij veiligheid moet in dit verband worden gedacht aan een veilige bouwconstructie, maar ook aan brandveiligheid en goede toegangs- en vluchtwegen. Deze eisen dienen te worden gezien in het licht van het aantal bruidsgasten en de samenstelling van de groep met bijvoorbeeld de aanwezigheid van kinderen, ouderen, rolstoelgebruikers etc. Aanwijzen van een pand tot gemeentehuis mag niet in strijd zijn met de openbare

orde en goede zeden. Huwelijken, partnerschappen of de omzetting daarvan in een huwelijk mogen kerkelijk niet eerder worden ingezegend dan dat zij civielrechtelijk tot stand zijn gekomen. Het is niet verboden om gebedshuizen aan te wijzen als gemeentehuis, er mag echter geen strijd bestaan met artikel 68 Boek 1 Burgerlijk Wetboek ("geen godsdienstige plechtigheden zullen mogen plaats hebben, voordat de partijen aan de bedienaar van de eredienst, zullen hebben doen blijken, dat het huwelijk ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand is voltrokken"). In Nederland bestaat een scheiding tussen kerk en staat. Om deze reden is het niet toegestaan om op een en dezelfde locatie een huwelijk te voltrekken in één ceremonie, waarbij het huwelijk tevens wordt ingezegend door een kerk- of geloofsgemeenschap.

Indien de gemeente zich beperkt tot de formeel-juridische kant van een rechtsfeit wordt een liberalisering van de plaatsen waar rechtsfeiten zich kunnen afspelen bereikt. De contractuele en financiële afwikkeling ten aanzien van de trouwlocatie ligt daar waar hij hoort, bij het bruidspaar. De gemeente blijft dan buiten deze administratieve en organisatorische zaken, anders dan het heffen van leges voor de totstandkoming van een rechtsfeit in een pand dat niet in het beheer is bij de gemeente. Hiermee wordt maximaal invulling gegeven aan het aspect van gastvrijheid/dienstverlening. Om logistieke en organisatorische redenen dient de aanvraag voor de voltrekking van één enkel rechtsfeit in een pand dat niet in het beheer is bij de gemeente, in relatie tot de afspraak om de totstandkoming van een rechtsfeit te regelen, tijdig (ten minste drie maanden) vóór de datum schriftelijk te worden vastgelegd. Daarbij dient aan alle vereisten voor het aangaan van het rechtsfeit te zijn voldaan (waaronder een door de eigenaar/beheerder van het pand ondertekende "verklaring toestemming trouwlocatie Tiel").

Artikel 5. Aansprakelijkheid

De gemeente is niet verantwoordelijk voor de voltrekking van een rechtsfeit in een pand dat niet in het beheer is van de gemeente. De gemeente 'levert' slechts de (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand en geen bode. Bruidsparen/partners en de eigenaar/beheerder van een pand sluiten een (privaatrechtelijke) overeenkomst waarbij de gemeente Tiel geen partij is. De gemeente is niet aansprakelijk voor eventuele schadeclaims.

Artikel 6. Openstelling

In dit artikel wordt bepaald wanneer het bureau van de burgerlijke stand is geopend (een en ander is gebaseerd op het gestelde in artikel 16c, Boek 1 Burgerlijk Wetboek). Het artikel geeft naast een bepaling voor de reguliere dagelijkse openingstijden mogelijkheden weer om het bureau op buitengewone tijden open te stellen of om de openstelling juist te beperken. De aanwijzing geschiedt door het college of door de teammanager Publiekszaken. Dit geldt ook voor de tijdstippen waarop rechtsfeiten plaatsvinden. In een pand dat niet in het beheer is van de gemeente kunnen op elk gewenst tijdstip rechtsfeiten plaatsvinden, mits er een (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand bereid is om het rechtsfeit te voltrekken. Gemeenten boven de tien duizend inwoners moeten minimaal tweemaal per week gelegenheid geven tot kosteloze totstandkoming van een rechtsfeit. De ambtenaar van de burgerlijke stand bepaalt de dagen en de uren daarvoor bestemd. De kosteloze huwelijksvoltrekkingen, partnerschapsregistraties en omzettingen van huwelijk in partnerschap of partnerschap in huwelijk vinden per definitie plaats op het stadhuiscomplex, in een daarvoor aangewezen ruimte.

Artikel 7. Kosteloze totstandkoming van een rechtsfeit

Een kosteloze totstandkoming van een rechtsfeit beperkt zich tot de uitvoering van de wettelijke formaliteiten, zoals het opmaken en ondertekenen van de akte van huwelijk of geregistreerd partnerschap. Extra wensen, zoals een ruimere en/of mooie locatie zijn mogelijk, maar daar worden dan leges voor in rekening gebracht. Voor minvermogenden wordt de kwijtscheldingsregeling ingezet.

Artikel 8. Vergoeding buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand

Het is niet de bedoeling om personen die door partijen zelf worden aangebracht om hun huwelijk te voltrekken of hun partnerschap te laten registreren dan wel om te zetten, te betalen voor hun diensten. Om duidelijkheid te scheppen in de regeling is het noodzakelijk om dit vast te leggen.

Artikel 9. Slotbepalingen

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.